

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 4 (1046)

Reede, 12. veebruar 1982

XXXIII aastakäik

NLKP XXVI KONGRESSI OTSUSED ELLU!

Teadustöö tulemusi peegeldab paljudest näitajatest koosnev kompleks, mis kajastab nii momentseisu kui ka möödunud aastate dünaamikat.

Teaduskonna viimaste aastate aruandeid sirvides nähtub, et pidevalt on kasvanud matemaatilise modelleerimisele tuginev temaatika. Võiks esile tõsta dots. H. Sillamaa juhendatavat suunda «Keerukate süsteemide ja sidude analüüs ja süntees arvutitel». Selles tehtavad tööd on koordineeritud NSVL Teaduse ja Tehnika Komitee programmide ja ENSV riikliku plaaniga. Tänavu lõpetatud tööst nimetaksin türistori struktuuride tehnoloogilise protsessi modelleerimist (vastutav täitja A. Annus) ja O. Aarna juhendamisel loodud keerukate keemilis-tehnoloogiliste protsesside modelleerimisprogrammide kompleksi, mis võimaldab arvutil analüüsida nii protsesside staatikat, dünaamikat kui optimeerimist.

Modelleerimise osatähtsus on domineeriv ka raadiotehnika kateedris arendatavas uurimistöös suunas «Signaali parameetrite mõttemeetodite ja seadmete uurimine» (juhendaja dots. V. Heinrichsen). Viimastel aastatel on välja töötatud rida originaalseid elektriliste ja optiliste signaalide töötlemise algoritme ja nende alusel loodud digitaaltehnikal põhinevate seadmete eskiisprojekte. Tööd selles valdkonnas on samuti koordineeritud NSVL Teaduse ja Tehnika Komitee programmiga.

Elektronika kateedris dotsent E. Veimre juhendamisel lahendatakse probleeme, mis on seotud räni ja galliumarseeniid pooljuhtstruktuuride füüsi-

TÕSISELT TULEVIKULE MÕELDES

kalis-matemaatiliste mudelite koostamisega ja nende pooljuhtseadiste elektrotermiliste protsesside matemaatilise modelleerimisega.

Elektronarvutite kateedris lahendatakse küsimusi arvutus- ja tehnoloogiliste seadmete diagnostika meetodites ja matemaatiliste mudelite koostamises ning modelleerimises.

Nende, otseselt elektronarvutite kasutamisel põhinevate teemade kõrval, mille väljunditeks on põhiliselt algoritmid, programmid ja projekteerimise lähtendused või eskiisprojektid, on teaduskonnas mitmeid praktilisema väljundiga teemasid, kus uurimistöö tulemused realiseeruvad kindlates objektides. Võiks märkida eeskätt ehitusmaterjalide tööstuses kasutatavaid reoloogilisi mõtteseadeid, vedelike kulumõõtjaid, vektorvõlmeetreid, laserside süsteeme, võimsate transistorite parameetrite mõõtjaid jm. seadmeid. Uuritakse ka perspektiivsete mikro- ja miniarvutite liidete omadusi.

Rakendusvaldkondade teemade killustatus on seletatav väljakujunenud traditsiooniliste sidemetega ja asjaoluga, et neis valdkondades on saavutatud nimetamisväärsed tulemused. Samal ajal aga sisulised erinevused on ühtse elementbaasi ja arvutustehnika seadmete kasutamise tulemusena pidevalt lähendanud näiliselt üksiteistega vähe seotud teemasid.

Arvestades töö tulemusi kvantitatiivsete näitajate alusel võib öelda, et nii teaduspublikatsioonide arvu poolest (137, sealhulgas kesk- ja välisajakirjanduses 41), saadud autoritunnistuste (14) ja esitatud taotluste (8) ning konverentsidest osavõtu ja ettekannete alusel oleme lubatud kõikumiste ulatuses eelnevate aastate tasemel.

Juurutamise majanduslik efekt küünib 1,5 miljoni rublani ja annab iga kulutatud rubla kohta ca 2,5 rubla efekti. Rahule võib jääda ka üliõpi-

TEADUSTÖÖST
AUTOMAATIKA-
TEADUSKONNAS

Raadiotehnika kateedri
dotsent
VLADIMIR HEINRICHSEN

laste osavõetuga teadustööst. Ainuüksi lepingutes on osalenud 312 üliõpilast ja neile väljamakstud palgafond küünib 50 tuhande rublani, s. o. 23,8%.

Näitajatest on kõige olulisemalt muutunud lepingulise töö keskmine maksumus, lähenedes 150 tuhandele rublale. Seda on tinginud tööde stabiilse mahu juures pikaajaliste (3–5-aastaste) lepingute sõlmimine.

Rahule ei saa jääda kõrgeima kvalifikatsiooniga teadustöötajatega. Kavandatud doktoriväitekirjade kaitsmised on aastaid edasi lükkunud. Kandidaadikraad on 86%-l teaduskonna õppejõududest, neile lisandub 5 TU sektoris töötavat teaduskandidaati. Tänavu kaitsiti 3 kandidaadiväitekirja, aastavahetusel esitati kaitsmiseks veel üks. Lisaks sellele kinnitas Kõrgem Atestatsioonikomisjon 2 Ungari RV omistatud teaduskraadi.

Esitatud tulemusi tulevikuprognosimisel kasutada on võimalik, kuid seda ei tohi teha lihtsustatult, arvestamata asjaolu, et meie teadustöös on toimunud ja toimub tõsisid muutusi, mida on põhjendanud arvutustehnika areng. Arvutite põlvkondade vahetusega on kaasnud kvantitatiivsete muutuste kõrval ka kvalitatiivsed muutused. Samal põhjusel on arvutustehnika kui meetod ja vahend oluliselt laiendanud oma tegevussfääri ja tunginud paljudesse valdkondadesse, kus siiani olid ülekaalus analoogtehnikal tuginevad meetodid ja lahendused.

Meie arengut on viimastel aastatel mõjutanud soodsalt uurimistööde temaatika kontsentreerumine ja integreerumine. Positiivset mõju on avaldanud ka varasemate uurimis-

tööde kogemused. Kuid edasise arengu seisukohalt võib nende tegurite mõju lugeda praktiliselt ammendatuks.

Milles näeme teadustöö perspektiive ja milliste kitsaskohtade lahendamisele oleks vaja mõelda?

Tundub, et teaduskonnale on jõukohane probleem-orienteeritud temaatika, mis suuresti tugineb sobivate mudelite ja algoritmide sünteesile ja analüüsile, põhinedes arvutustehnikal laialdasel kasutamisel. Tuleks edasi arendada ja otsida tulemuste uusi efektiivseid rakendusvaldkondi.

Sellise eesmärgini jõudmine aga eeldab, et teaduskonna arvutustehniline baas peab oluliselt täienema. On välja kujunenud otsene vajadus mini- ja mikroarvutitel põhinevate arvutuskomplekside järele, mille perifeeria võimaldaks töötada interaktiivses režiimis.

Omaette probleem on teadustulemuste juurutamine. Kui töö on orienteeritud tehnoloogilisele protsessile või selle objektile, juurutatakse ta loomulikult vastavas ettevõttes, kuid enamasti alles siis, kui ettevõtte tehniline tase ja kultuur on jõudnud vajalikule niivõle.

Kui aga uurimistöö tulemused võimaldavad luua seadmeid või komplekse, mis on kasutatavad erinevates valdkondades, on eelkõige vaja luua makett ja heade katsetulemuste korral organiseerida väikeseeria tootmine. Tihti on aga juba maketi ehitamine, mis kujutab endast kas spetsialiseeritud arvutuskompleksi või arvuti lisaseadet, instituudile üle jõu käivaks ülesandeks. Oleme otsinud lahendusi väljastpoolt. Suurt abi on osutanud Küberneetika Instituudi Arvutustehnika EKB ja TA SKB, kuid ikkagi vaid nendes lepingulistes tööstes, kus oleme kaastäitjad. Raskused ilmnevad korduvate juurutamiste korral erinevates valdkondades. Siis on vaja täiendavate tingimuste arvestamist

Järgneb 2. lk.

POLIITPÄEV

Kolmapäeval, 10. veebruaril oli ka meil TPI-s järjekordne poliitpäev. Teema — «NLKP rahuprogramm tegelikkuses». Instituudi töötajatega kohtus EKP Keskkomitee sekretär Rein Ristlaan.

MARKSISMI-LENINISMI
ULIKOOLIS

peeti 10.veebruari kaks loengut. I–II kursusele rääkis bioloogiadoktor E. Vagane NLKP XXVI kongressi toitlusprogrammist ja tervislikust toitumisest. I kursusele kõneles parteikomitee sekretär Aadu Talts ühiskondlike organisatsioonide ülesannetest üliõpilaste ühiskondlik-poliitilise aktiivsuse suurendamisel.

II kursusel olid seminarid.

KOKKUVÕTETE TEGEMISE
KOOSOLEK

Neljapäeval, 18. veebruaril kell 14 on aulas instituudi parteikomitee ja nõukogu ühine laendatud koosolek. Tehakse kokkuvõtteid 1981/82. õ-a. esimese poolaasta tulemustest ja plaanitakse ülesandeid kevadsemestriks.

INTERKLUBI

pidas semestri avaõhtu neljapäeval, 11. veebruaril «Pikos» nagu ikka.

ÜLIÕPILASKLUBI

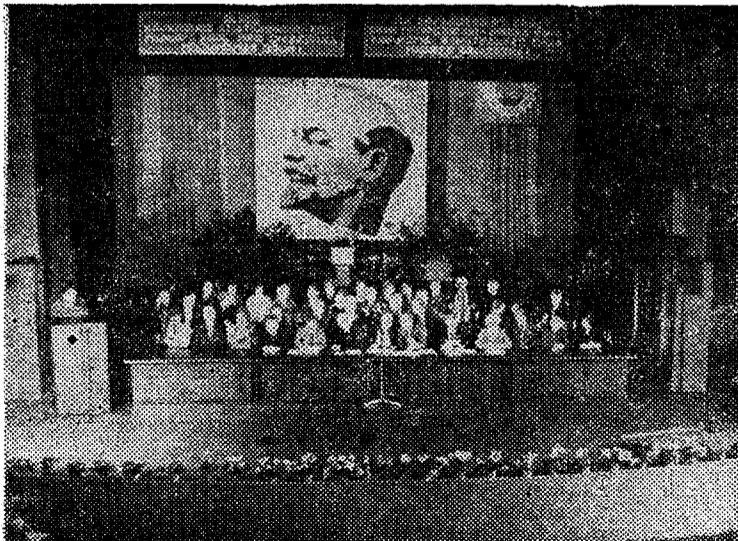
korraldusel toimuvad aulas nädalalõpukontserdid: täna õhtul kell 19 esinevad Priit Aimala ja Vladislav Koržets humoriprogrammis «Pulmad kahetoalises korteris» ansambli «Hampelmann» kaastegusel; pühapäeval kell 16 Lembit Sibul ja «Kapell».

KUJUTAVA KUNSTI
RAHVAÜLIKOO

Semestri avaloeng peeti eile. Kavas oli lektor M. Elleri loeng teemal «E. A. Bourdelle, A. Maillol — prantsuse skulptuuri suurnimed».

KOMSOMOLIKOMITEE

peab semestri avaistungit esmaspäeval, 15. veebruaril. Täpsustatakse ületipilise vastlaspordipäeva korraldamist (22. veebruaril, vastutab majandusteaduskonna komsomolibüroo), arutatakse komitee kelgulaagri korraldust (20., 21. veebruar, Türi-salu, vastutab spordisektori juhataja Erki Urva), pannakse paika EÜE-82 välisrühmade koosseisud (komitee asesekretär EÜE ja töökasvatuse alal Eon Vaher). Pikemalt komsomoli pressisektori vahendusel järgmises ajalehenumbris.

ENSV AMETIÜHINGUTE XVIII KONGRESSILT

* Kongressi delegaadi ALAR MÄE (TE-41) fotod *

Jätkame TPI lõpetanute käekäiguga tutvumist ja nende päeva-probleemide vahendamist lugejatele.

«Kommunismiehitaja» toimetaja ENDEL PROOSESE juures

Ajalehe toimetuse on koht, kus võib peaaegu iga küsimuse peale ühtteist kuulda. Või kui muud mitte, siis asja-ette minevaid soovitusi kindlasti.

Saarlaste trükinduse alguse kohta olgu öeldud, et meie pärjatud esiluuletaja L. Koidula esimene luulekogu ilmus just Saaremaal.

Präegu tehakse ettevalmistusi ilminekuks ajakirjanike, ruumid on juba valmis. Sisseseadega lähed veel aega, loodetakse 1983-84-ndaks aastaks.

Toimetuse töötajast peaks mandrilugejatele tuttavad olema näiteks ENSV teeneline ajakirjanik Helju Rauniste, «Kommunismiehitaja» põllumajandusosakonna juhataja; Enda Naaber kultuuriosakonnast; Aare Laine; mõned teisedki.

Head sidemed on «Kommunismiehitaja» Jõgeva «Punalipuga» — sealne toimetaja on endine oma toimetuse mees.

«Saare Kaluri» kolhoosil on ka oma leht, mis ilmunud 4 aastat, 2-külgnene, 2 korda kuus.

Õnneks meie küll oma kohumisel saarlastega seda viimast kinnitada ei saa.

URMI REINDE Lossirahus

Kingisepa linna üks peamisi vaatamisväärsusi on kahtlemata Kuressaare loss, üks vähe-seid tervena säilinud keskaja linnuseid Baltimaadel.

Praegu asub lossis (tõpse-malt selle loodnurgas olevas tornis) Saaremaa koduloomuuseum, üks vanimaid muuseume Eestis, asutatud juba 1865.

Kuressaare lossi on 13 aasta jooksul (alates 1968) pidevalt restaureeritud, kuid selle aja jooksul on esialgsel kujul taastatud ainult lossi välimine osa.

TONU TOMBERG AK-21

Ehitatakse ju endale

Saare KEK-i juhatuses keerles jutt tipikooli ja tema kasu-teguri ümber. Teemat aitasid lahti mõtestada 1977. aastal ED eriala lõpetanud Avo Sink ja Saare KEK-i juhatuses esimees Mait Sooäär, kes lõpetas sama eriala 1974.

Kas Saare KEK vajab reklaami?

Endast lugupidav ettevõtte peab oma tööd reklaamima. Saare KEK-i oli detsembris 22 stipendiaati, nendest 18 ehituserialadel. Arvuliselt on see piir, kuid taoline järelkasv (4-5 inimest aastas) peab kogu aeg olema. Näiteks 1968-74 ei tulnud Saare KEK-i tööle ühtegi kõrgharidusega spetsialisti, mis annab tunda tänase-ni.

Kas tipikoolist sai igakül-gseid teadmisi?

Ei ja jaa. Instituut andis üld-taseme, oskuse vastutada. Ja tähtsaima — oskuse iseseisvalt töötada. Halb, et tipikool õpe-tab vähe juhtimist ja majandamist.

Juhataja meenutas: «Lõpe-tasin 1961. a. kutsekooli krõh-vija-maalina. 1964-67 töötasin betoneerijana. Pärast ajateenis-tuse lõppu tundsin, et midagi on vaja elus muuta. Liiga pal-ju tükke sai tehtud.»

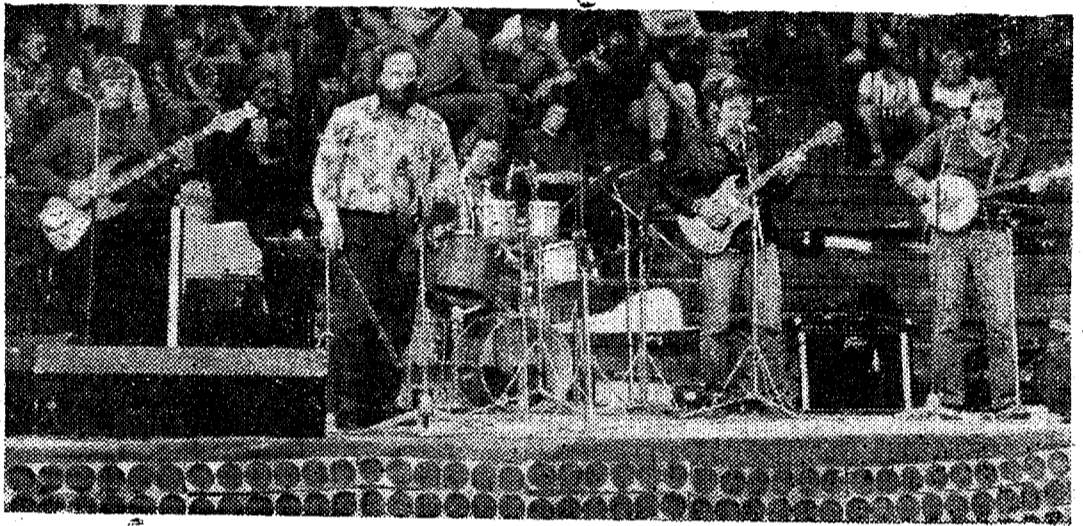
Nii Avo Sink kui Mait Soo-äär ütlesid, et Tallinna jõudes polnud neil kindlat eriala veel välja valitud.

Vestluskaaslased arvasid, et palju õigem on õppimine peale ajateenistust. Siis on elus valu tundud, inimene on palju küpsem.

Juhataja lisas, et Saare KEK-i baasil saab tõestada: igast neljast lõpetanust üks on väga tubli, kaks saavad kuidagi hak-kama, üks mees teeb tühja. Igahhest endast on olnud, millise kategooriasse ta kuulub.

* Saare KEK-i juhataja kabinetis käib parajasti tsiviil-kaitse õppus. Juhataja Mait Sooäär on paremalt esimene.

* Üle-eestilise kuulsuse on võitnud Saaremaa muusikapäevad. Pildil näeme Kingisepa laululaval «Krõlli». Soleerib Paul Oja, muuseas ka endine tipikas ja hea sulega pressiklubilane.

Väga oluline on võitlus joomarlusega. Jätakse mehi preemiast ilma, isegi tõstetakse korterist välja. Julmad meeto- did. See aga mõjub. Peab ole- ma järjekindel. Ka vanadele oskustöölisele ei tohi erandit teha.

Põhiprobleem? Et iga päev saaksid seitse-kaheksasada ehitusplatsi meest tööd teha. Nende varustamine materjalide ja mehhanismidega. Pole praegu ehitusmaterjali, mida oleks kerge saada. Isegi silikaatliised on defitsiit.

Kahrit jätkub. Viimase kol- me aastaga on juurde tulnud kolmsada töötajat. Kortereid on ehitatud poolteistsada. Saadake hakkama. Ehitatakse ju ise- endale.

Kõik algas TPI-st? Jah. TPI haridusega võib töö- tada suvalisel erialal. Arvati isegi, et näiteks tippjuht ei to- hikski ehitust üksipulki tun- da, muidu süveneks liiga pisa- asjadesse. Tootmisjuhule on eri- ala vähem tähtis. Puudust tun- neb ta vahet raamatupäida- misalastest teadmistest.

Avo Sink jõudis kolme aas- taga tootmisbaasi juhatajaks, Mait Sooäär seitsme aastaga Saare KEK-i juhatuses esi- meheks. Tuult tiibadesse said nad ehitusmalevast ja rauakoo- list.

TOOMAS RIHVK

Saaremaa komsomolijuhhi kabinetis

«Istuge, palun, siia, meil on küll veidi jahe, Saaremaal il- mad külmad.»

Saaremaa 3100-liikmelise komsomolipere juht Riho Nook on üks kolmest TPI (ener- geetika 1979) lõpetanust, kes praegu vabariigi rajooni kom- somolijuhhi ametit peavad.

Küsisime saare noorte koh- ta.

«Noored nagu noored ikka,» oli vastus. Väikesed erinevused tulenevad sellest, et saarte noortel on piiratud võimalused saada osa kontsertidest, teat- ri- ja kunstüritustest, mis mandril palju kättesaadava- mad. Noorte vaba aja prob- leem ongi rajooni komsomoli- komitee üks sõlmküsimusi, eri- ti talvel. Suvel on kultuuri- üritusi ehk rohkemgi kui mandril. Probleemil on ka te- ne külg: talvel kipuvad saalid tühjaks jääma, ei taheta tulla. Paradoks. Eriti halvasti on sel- lege maal. Lahenduse leidmine sõltub seal suuresti küla noor- te aktiivsusest. Siinkohal on toredaid näiteid. Orissaare noor- red elustasid taas talgute tra- diitsiooni. Oma jõududega seati korda vana talumaja, mis «Tar- tarekeseks» ristiti. Tore koht, kus koos käia. Kaarma kolho- si komsomoliaktiiv seadis noor- te tarbeks korda vana valla- maja. On veel teisigi näiteid.

Saare komsomolikomitee püüab igati kaasa aidata noor- te elu aktiviseerimisele. Tegut- seb 15 noorteklubi. Igal sügisel toimub suvepäevadest osavõt- jate registreerimine. Edasi ABC-üritused, mille finaali- ks on suvepäevad ise. Kestavad nad peaaegu nädala. Suurt abi osutavad piirivalvurid. Nendelt saadakse telgid ja muu sinna juurde kuuluv. Suvepäe- vadele lubatakse kõiki, ei teh- ta vahet, kas oled kommunist- lik noor või mitte. Ürituste nappust kätte ei tulevat. Kuul- davasti on mõnel pool suve- päevade korraldamisele lõpp tehtud. Saaremaal asja sellist käiku täheldada ei saa. Sel aastal toimuvad seal kahe- kümne viiendad suvepäevad.

«Üks pind on siiski hinge jäänud,» rääkis Riho Nook. «Kaks aastat järjest kutsusime TPI esindajat suvepäevadele oma kõrgkooli tutvustama. Lu- bati. Ootasime. Kuid jäimegi ootama.»

Hästi on vastu võetud Saa- remaa muusikapäevad ja dis- kokonvervid. Kiidusõnu on õel- nud nii noored ise kui ajakir- jandus. Kuid ka siin on omad

karid, ürituste järjepidevus eest komsomolikomitee vastu- tada ei saa. Saaremaal endal on ansambleid vähevõitu, kõi- ge parem neist mängib resto- ranis.

Sidemed teiste rajoonide kom- somoliorganisatsioonidega ei ole eriti tihedad. Aga siiski — or- ganiseeritakse näiteks noorte kutsealavõistlusi. Võistlevad müüjad, medved Rapla, Pärnu, Hiiumaa rajoonidest ja kodu- saarelt. Alles hiljuti toimus Saaremaal müüjate konkurs. Osavõtjaid oli rohkesti, ainult Hiiumaalt polnud. «Seal ei ole ju ühtegi kassaparaati.» (See repliik tuli põlise saarlas- suust). Tegelikult oli takistu- seks torm, mis ei lubanud na- bersaarlasi üle mere.

Viimase aja on esile kerki- nud terav ja tõsine probleem — EÜE. 1981. aasta suvel oli saa- re komsomoliorganisatsioonil malevlustega suuri peahundus. Saaremaa muusikapäevadel näitasid malevlased üles erilist kiindumust alkoholi vastu. Ta- gaajärjed olid üpris masenda- vad. «Ei tee mingeid üldista- vaid järeldusi, kuid EÜE dist- sipliin on Saaremaal langenud. Kas on selle tinginud karista- matuse tunne? Ei tea. Suhtu- sine malevlustesse kui täis- kasvanutesse,» jätkas komsomolijuh, «ei tahaks ka nüüd vahakorda rikkuma hakata, kuid eelmisest suvest võtame siiski õpetust. Tugevdame kont- rolli EÜE rühmade üle. Nm, «musti jõuke» me Saaremaale enam ei luba.»

Saaremaal on veel üks terav probleem, seal on teiste rajoo- nidega võrreldes rohkem tege- kogudusi. Kogudustes on palju noori. Järelikult peab tõhusta- ma ateistlikku kasvatustööd.

Oma allorganisationsioonide töö- ga oli Riho Nook väga rahul. «Kõik nad on tublid alates «Saare Kalurist». Paremaid all- organisationsioone ja kommunist- likke noori premeeritakse. Igal aastal anname välja tuusikuid.»

ILMI AKSLI, KÜ-61 ENDEL SARAPUU KO-61

Õnitleme

JUBILAR ON OLDA KALLASTE

9. veebruaril tähistas oma teist juubelit konstrueerimis-eksperimentaalasakonna vanem- raamatupidaja Oida Kallaste.

Oida Kallaste sündis 1922. aastal teenistuja perekonnas. Kodunt kaasaadud tööarmas- tust on juubilari jätkunud tä- naseni. Tema tööraamatus on sissekandeid ainult kahest kohast. 18. oktoobrist 1943 Kopli Masinatehases raamatu- pidaja ning 28. detsembrist 1957 TPI-s, kus Oida Kallaste töö- tab tänaseni. Töökaaslaste seas on juubilari alati olnud lugu- peetud. Tema kohusetundest ning täpsusest räägib alati kor- ras arvepidamine.

1977. aastast on Oida Kallas- te seotud konstrueerimis-eks- perimentaalasakonnaga. Eks- perimentaalne pere saab öelda ainult kiidusõnu meeldivate ning töökale kolleegile. Looda- me, et juubilari ei jäta nüpea oma tööpostil, ehkki käes on juba pensioniiga.

Oida Kallaste võtab aktiiv- seist osa ühiskondlikust tööst, olles instituudi Punase Risti ja Punase Poolkuu Seltsi aktiivne liige, mille kinnituseks on va- bariiklikud ja üleüldine au- kiri. Ta laulab Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemetek- arendamise Eesti Ühingu Kam- merkooris.

Jõudu ja töötahet edaspidi- seks! Palju õnne ja tervist! «Eksperimentaali» pere

PÄEVAKORRAS POPULAARTEADUS

Meie raamatuklubi korraldab teisipäeval, 16. veebruaril kell 17 ühiskonnateaduste ka- binetis (ruum III-210) lahtise vestlusringi teemal «Populaar- teaduslik raamat Eestis».

Kõnelevad pedagoogikakan- didaat Mare Lott teemal «Po- pulaar-teadusliku raamatu areng Eestis» ja kirjastuse «Valgus» peatoimetaja Ants Lang teemal «Populaar-teadusliku ra- amatu väljaandmisest Nõukogu- de Eestis», vastates meelsasti ka teiste kirjastusega seotud küsimustele.

P.S. 12.—26. veebruaril on Teadusliku Raamatukogus Ees- ti populaar-teadusliku raamatu näitus.

Enne üritust palusid raama- tuklubi ja «Tallinna Polütehni- ku» toimetuse vastuseid järg- mistele küsimustele:

1. Milline on (olnud) teie suhe populaar-teadusliku kir- jandusega?

2. Milliseid populaar-teadus- likke raamatuid (artikleid) oma huvialadelt tõstaksite esile? Miks?

3. Millise populaar-teadusliku raamatu kirjutamise te ise kä- sil võtaksite? Miks?

STATISTIKA KATEEDRI
JUHATAJA
PROF. UNO MERESTE:

1. Olen lugenud palju popu- laar-teaduslikke raamatuid, hin- dasin neid eriti keskkoolipölv. Ka üliõpilase ja õppejõuna olen neist leidnud mitte ainult palju teadmiväärset, vaid ka iseseis- vale mõtlemisele virgutavat. Oledu kehtib neil aladel, mil- lel populaar-teaduslikku kirjan- dust leidub. Majandusteadus nende alade kilda praegu veel ei kuulu.

2. Parimad populaar-teadusli- kud raamatud eesti autorite sulest on minu arvates H. Õiglase ja U. Aguri kirjutatud (eriti «Vestlusi töönaosteooriast» ja «Inimene ja auto- maat»). Need on tipud. Kui meil oleks igaal tähtsamal tea- dusalal midagi nendeväärset, võiksime olla eesti populaar- teaduslikust kirjandusest väga heal arvamusel. Praegu erilis- t põhjust rahuloluks ei ole. «Mosaigi» sari on väga tänu-

väärne ja ka loetav. Siiski ei asenda ta omaaegset «Elava Teaduse» sarja, mis oli mit- meti palju rahvalikum, kirju- tatud vähem nõudlikule luge- jaskonnale, ent haaras palju rohkem ja kõige selle tõttu andis palju rohkem. Sellele mõel- des tekib paratamatult küsi- mus, kas poleks võimalik pan- na käima mingi «Loomingu» Raamatukogu formaadis, ma- hus ja hinnaga populaar-teadu- sik raamat-ajakiri.

3. Olen juba võtnud. Kirjas- tuses «Eesti Raamat» seisab teist aastat mahukas käsikiri «Majandusteaduse ABC», mis hõlmab kõiki omal ajal «Hori- sondis» seerias «Majanduslek- sikon kõigile» avaldatud kirju- tisi. Seda on puhtud kirjutada- toimetada populaar-teaduslikus žanris, nii nagu see autoritele (neid on kokku 14 Eesti tuntum- tamajandusteadlast) ja koos- tajale (allakirjutanu) jõukoha- ne tundus olevat.

ORGANILISE KEEMIA
KATEEDRI JUHATAJA
PROF. LEEVI MÜLDER:

1. Kõige tihedam — olen te- ma tarbija «en gros». Iseloo- mult rohkem raamatutes tuh- nija kui seltskonnas istuja, olen vist üldse lõviosa oma üldtea- mistest saanud populaar-teadu- slike raamatutest. Ja mis sala- ta — mõnikord aitavad need kujukundade põhimõttelise seisu- koha ka puhterialaprobleemi- des. Onneks ilmub populaar- teaduslikku kirjandust — ka eesti keeles — küllalt palju, päris hea valikuga. Kahjuks il- mub ka halba.

2. Õigem oleks vist vastata, mis ei meeldi. Häid populaar- teaduslikke raamatuid on ju väga palju. Kuidagi ei suuda aga vastu võtta selliseid ulme- jutte, milles väljamõeldud (tu- leviku?) inimsuhteid puütakse

projitseerida nüüdisettekujut- tuse järgi võimatutesse situat- sioonidesse ning humanitaar- probleemide lahendamiseks ol- lakse sunnitud kasutama tea- duse ja tehnika ebareaalseid vahendeid. Vastu hakkab nen- des mitte niivõrd ulmelisus tea- duses kui primitiivsus inimi- hinges. Kuid küllap olen minagi rohkem oleviku kui tule- viku inimene.

Omamoodi põnev on aga lugeda sellist populaar-teadu- slikku kirjandust, mis on kir- jutatud (teadlikult või ebatea- dlikult?) lugejate lohtutamiseks ja autori üleoleku näitamiseks. Niisugustest artiklitest, kui nad on veel sofistlikult ladu- sad, tuleneb see kasu, et nad sunnivad lugejat mõtlema ja kas või vihastamagi. Eriti veel siis, kui nende probleemiesitus on selline, et peaksid kas auto- riga nõustuma või laskma end «seebiks keeta». Näen niis- sugustes artiklites eelkõige head võimalust isikliku kultuurikivi paksuse kontrollimiseks — kas suudan nendesse tolerant- selt suhtuda või mitte.

3. Kui mul oleks piisavalt oskusi ja aega, kirjutaksin koguni kaks raamatut. Ühes kä- sitleksin keemiat ja keemiateh- noloogia terminite ja mõistete etümoloogiat, s. o. püüaksin koostada lühientsüklopeedia «Miks me nii ütleme?» Teise kirjutaksin vedelike, eriti aga vee omadustest ning vedelikes kulgevate füüsikalise-keemiliste protsesside kineetikast ja tasa- kaalust. Seal püüaksin ka arut- leda, mitmeks millisekundiks võivad vee omadused desintee- reerimisel muutuda.

Esimene nendest oleks abi- vahend sadadele mäjumänguri- tele, õppejõud saaksid sealt aga materjali loengutes vajalike puhkepauside kasulikuks sisu- tamiseks. Teine raamat on tä- naseks aga vist juba hiljaks jäänud.

Ah jaa — nende raamatute kirjutamiseks peaksin olema kas palju noorem või veidi va- nem. Siis oleks selle töö ette- võtmiseks parajalt enesekriitil- list meelt.

SPORT • SPORT •

TPI PARIM SPORTLANE 1981. õ.-a. I SEMESTRIL

Õpperühma AO-41 üliõpilane **VILJAR PRAKS**, kes oli Ees- ti NSV tehniliste spordialade parim sportlane 1981. a., tuli teist semestrit järjest TPI pa- rimaks sportlaseks.

NSV Liidu allveeorienteeru- mise võistkondlikelt meistri- võistlustelt tuli ta ära kaks esi- mest ja ühe teise koha. Ta tuli NSV Liidu absoluutseks meist- riks allveeorienteerumises. Ees- ti NSV meistrivõistlustel saavu- tas ta kolm esimest ja kolm teist kohta.

V. Praksa suutis konkureer- rida ainult vibusportlane Kersti Veer TP-41, kes tuli NSV Liidu ametiühingute üle- liidulistel meistrivõistlustel mit- mevõistluses ja harjutuses FITA II kohale. K. Veer on ka NSV Liidu ametiühingute absoluut- ne juunioride meister. Ees- ti NSV juunioride meistrivõist- lustel saavutas ta nelj esimest ja ühe teise koha.

NSV Liidu ringraja meistri- võistlustel kartautodele «So- juznoi» klassis tuli II kohale **Rainer Kallas**. Meie pari- mate sportlaste pingereas jäi ta kolmandaks.

Tubli oli ujuja H. Lomp kol- me esikoha ja kahe II kohaga Eesti NSV meistrivõistlustel. Orienteerujate ametiühingute üleliidulistel võistlustel tuli kuenda kohaga koju U. Kan- numäe.

Üldse esitasid komisjoni liik- med vaagimiseks 9 parima üli- õpilassportlaste tulemused. Koh- had jagunesid järgnevalt:

I V. Fraks, energeetika, all- veesport, 47 punkti;

II K. Veer, majandus, vibu- sport, 37 punkti;

III R. Kallas, automaatika, kartauto, 21 punkti;

IV H. Lomp, mehaanika, ujum- ine, 19 punkti;

V U. Kannumäe, mehaanika, orienteerumine, 11 punkti;

VI—VII E. Kaasik, majandus, orienteerumine, 7 punkti;

M. Metstak, majandus, korv- pall, 7 punkti;

VIII R. Link, majandus, võrk- pall, 4 punkti;

IX P. Grünthal, ehitus, korv- pall, 1 punkt.

ALEKSANDER TŠESNOKOV

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

LAPSED ON MEIE TULEVIK

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Sellise ülla deviisi all toimus jaanuarikuus TPI spordihoones instituudi töötajate laste spordi- päev.

Vanemate õnnelikud näod, laste kilked ja naer. Nende pä- ralt oli kogu spordihoone. Pal- lid, võimlemisrõngad, hoolaud, pehmed maadlusmatid, jooksu- ruum — see oli ürituse sportlik külg. Minu arvates oli olulisim koolipingel maandamine. Kus veel saab linnalaps eakaaslaste- ga võidu joosta ja palli taga ajada.

Ürituse põhiorganisatsioon oli TPI ametiühingukomitee tervi- seürituste sektor eesotsas Ar- vo Jaansoniga ja Jelena Vende- liniga. Läbiviijaks teeneline meistersportlane Joann Lössov.

... Vise, teine, kolmas. Poisil juba murepilv näos. Äkki ei lä- hegi sisse. Ja siis ta tabas. Rõõm esimesest õnnestumisest oli suur. ... Lastele tundus eriti mee- le-

pärane olevat pesupulgajooksu- mäng. Kolme pesunööri vahel joostes toodi äärmiselt nõõrilt pesupulki keskele. Aja peale, kaaslastega võidu. On hea, et tavalisele jooksule leitakse emot- sionaalne kombinatsioon. Just lastevõistlustel on tähtis, et eesmärgiks poleks võit, et esile toodaks võistluse emotsionaal- ne külg. Halli ja üksluist tree- ningut näevad nad edaspidi küllalaga.

Kõige noorem osaleja oli Liina Link. Raja kõrval elasid laste hasardile kaasa vanemad- ki. Tuntumatest märkasid Ees- ti võrkpallikoondise kaptenit Rein Linki. Hea, et spordilem- besed vanemad juba noorelt oma lastes armastust spordi vastu süvendavad.

... Võimlemisrajal olid ta- kistusteks hoolaud, topispalli- hunnik, kukerpallitamisest peh- me matt, väike võimlemiskits,

siis joostes starti tagasi. Lauša- noorte mitmevõistlus. Parimat aega näitasid Andrus Okas ja Tarvo Laur. Nemand said tubli aja — kümme sekundit.

Täpsusviskamises «Tikko» oli tublim Tiina Roose küm- ne silmaga viiest viskest. Kä- heksa punkti kogusid Tõnu Koitla ja Neeme Järvepõld. Proovisin minagi kätt, aga sil- ma pähe ei saanud. Pealtnäha lihtne harjutus nõudis sportlik- ku õnne, osavust-jõudu ja loomulikult head silma.

Spordipäev läks igati korda. Parimad said teenitud autasud, osavõtjavimpli teenisid kõik. Rohkem oleks võinud osaleda tudengiperekonnad. Tore üritus. Laodame, et ei jää viimaseks.

Märkmikuga osales
ANDRES TÄR

KAS KAHEL ÕHTUL NÄDALAS?

seerimisgrupp ja brigaad teise vooru õhtute läbiviimiseks.

Et selgitada «ukse taha» jäänute arvu, palub klubi juha- tus täita rahuldumata jäänud filmihuvilistel juuresolev an- keet ja panna see TP toime- tuse uksele asurvasse postkasti (III-204).

TPI filmiklubi ankeet
Soovin astuda klubi liikmeks (mis aastal)

Nimi
Rühm, töökoht
Olen (ei ole) varem klubis ol- nud

Milliseid filme soovin vaadata
Kellega filmiloojatest soovin klubi vahendusel kohtuda

Filmiklubi asepresident
TII MERISALU

Filmiklubi on meil huviala- klubidest suurim. Liikmete kir- jades on üle 700 instituudi üli- õpilase, teenistuja, õppejõu. Ometi on tihti küsitud: kui pal- ju võiks olla neid üliõpilasi, kel ei õnnestunud klubisse saa- da? Ja kui see arv osutuks näiteks kolmekohaliseks, kas oleks siis võimalik klubi tööd korraldada kahes voorus ja ra- huldada kõiki soovijaid? Näi- teks võiks klubi õhtud toimu- da esmaspäeviti ja teisipäeviti.

Filmiklubi juhatus leidis, et põhimõtteliselt võiks hakata tööle kahes voorus, kui:

* klubisse mittepääsenute arv küllalt suureks osutub,

* klubi õhtute läbiviimiseks on võimalik saada aulat kahel päeval järjest (ainult sel juhul saame programme korrata),

* moodustada teine organi-

«TALLINNA POLÜTEHNIK»
«ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trukikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Organ partkoma, rektorata, komiteeta ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский поли- техник». Типография «Южислуж», Писка, 40/42.
Toimetuse address: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 204, tel. 537-261.
Адрес редакции: 200026 Таллин, Эжитагге тее, 5, ТЕМ 3 корпус, комната 204, тел. 537-261.

Tell. nr. 476
MB-01468
Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja
G. HAZAK